

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Köznevelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI AR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomtatásba küldendők.

Felőlős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Hirdetési díj: 4 hasábos petitsor egyszerű hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyitlér sora 50 fill.

A Vendvidéki Magyar Köznevelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények nap szerkesztőségébe küldendők.
Hirdetési díj: 4 hasábos petitsor egyszerű hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér. Nyitlér sora 50 fill.

Ipari hitel szervezése.

Azok a panaszok, amelyek főképpen a középipar köréből az ipari hitel szervezetenél és ennek folytán drágasága miatt mind sürgetőbben felhangzanak s amelyek a külföldön is a hosszú lejáratú ipari hitel szervezésének kérdését aktualissá tették, már regóta foglalkoztatják az illetékes köröket. Ez idő szerint az ipari hitelügyek kielégítése a takarékpénztári szervezettel semmiféle szervezési kapcsolatban nincsen: az ipar kifejlésére a takarékpénztári tőkék s szervezetük segítségül hívják a holt pénzt képviselőket.

A vidéki pénzügyi központok iránuló törekvések arra mutatnak, hogy a vidéki takarékpénztárak betéteinek a hazai gazdasági ágazatok érdekében való gyűjtő-elősegítése tényleges közzegadással szükséges s e folyton megújuló mozgalmak hatása alatt előbb utóbb létre fog jönni valamely olyan hitelszervezet, mely a magyar vidéki takarékpénztárakat ép úgy összekapcsolja elsősorban az ipari, másodsorban a kommunális hitel kielégítésére, mint amint a szorosabb értelemben vett (föld és házbirtokon nyugvó) jelzáloghitelre nézve már megtörtént.

tént. Ez a hitelszervezet folyton új és jövedelmező területet fog maga előtt találni Magyarországon industrializálásával, meg a jelzálog kölcsönök előbb utóbb elérők legvégző határakat, amint azt a porosz jelzálog állandóságán látjuk.

A tapasztalat arra utal, hogy úgy az ipari papírok elhelyezése, valamint a vidéki intézetek tőkének, a városok érdekeltségének központosítása terén Magyarországon úgy haladhatunk üzleti alapon előre, ha oly szervezetet teremtünk, mely a helyi iparvállalatokra a vidéki intézetek által állandó kölcsönöket ezek szavatossága mellett egy központi intézetre engedményezi, s a központi intézet arra fix kamatozási kötvényeket bocsát ki, melyek részben a helyi intézetek által adhatók el, részben a külföldi tőkének behozatalára ép oly alkalmasnak, mint a záloglevelek. Az intézet szervezete hasonló lenne a „Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbank”-jának szervezetehez. A kibocsátandó kötvények az ipari befektetés természetének megfelelően 35-30 év alatt amortizálható 5 százalékos kötvények lennének.

A magyar ipar szempontjából a legüdvösebb az lenne, ha sikerülne a három

magyarországi pénzeszopornak együttesen megteremtése a magyar ipari hitelnek ilyen központi szervezetet. Amennyiben bármely okból ez a legelőszögesebb megoldás most nem létesülhetne, elő fog állani az a másik eshetőség, hogy egyes pénzügyintézetek külön-külön veszik fel üzletkörükbe az ipari hitelnyújtásnak ezen alakját. Mindkét megoldási eshetőségnek közös alapja az, hogy a jogi helyzet tisztázassék. Ez csak úgy érhető el, ha a törvényhozás az 1905. december 27-iki osztrák törvény mintájára az ipari kötvényeket szabályozza s az így megállapított típusnak megadja az 1907. évi XXXII. t.-cz. kedvezményeit.

Ehhez azonban mindenekelőtt szükséges az állami iparpártolási programmal a hosszú lejáratú ipari hitel támogatásával kiegészíteni. Azt a támogatást, amelyet a törvényhozás eddig más gazdasági érdekköröknek tényleg már nyújtott, az ipari hitel számára is biztosítani kell. Az ipari záloglevél fel kell ruházni az állami ellenőrzésből eredő közteknitelytel és megbízhatósággal és az állami támogatás minden előnyével.

Az ipari záloglevél fedezete lenne tehát:
1. A bekelezés által lekötött gyári ingat-

TARCZA.

Az utolsó óra.

Pal doktor sietve ment az a kórház udvarán. Főfútot a lépcsőn. Kinyitotta szobája ajtaját és belépett. De úgy látszik, mást gondolt, mert ismét kijött. Fehér orvosi kabátjában megdölgött. Hamar azért csak ment. Amikor az elmosztály mellett elhaladt, valaki ott benn valamelyik célalban megdöngötte az ajtót.

Pal doktor jobban sietett. Elment a női belyógyászat, a férfi belyógyászat s a szemesztály mellett. Úgy tetszett neki, hogy egyetlen hosszú szomorú sóhajok verődnek ki a falakon. . . . Jaj, de rossz. . . Futva ért az udvar határszéle. Ott van a fűtőház és a virágház közt a ragályos osztály. Itt csöngött. Kihúzta az óráját. Feltizenkötö.

Az utolsó kisít megvárta. Álmos volt és sokáig apólozkált az ajton, melyen Pal doktor végre belépett.

— Jo estét,
— Jo estét kívánok.

— Na mi az újság, hogy vannak, hogy vannak, kis mama? Hogy van a gyermeke?
— Tíz óraker negyven és egy volt a jár. Tekintetes ur az a csöppés elmegy holnap.
— Csak ne jösofjon. Maga mindig jósol. Hát az anya felekedt?
— Ott ül az ágy mellett. El nem mozdul mellőle. Híába kerten, hogy pihenjen.
— Na jól van. Bemegyek. Düljön le egy kisít maga is.

Pal doktor bement a négyesbe.
— Jo estét. Hogy vagytok?
— Az asszony még a fejét sem emelte föl, úgy fogadta az üdvözlést. Pal doktor szeket hozott magának és leült a kis gyermekágy melle labfelől. Kezebe vette a kis beteg sovány kacsóját. Kivette az órájt. Figyelt. Aztután a hónapja alatt számlalta az érleketest.

Az asszony ránezett. Varta, hogy biztassák. Hogy valami jót, reményteljeset fog hallani. Pal doktor egy szót sem szolt. Mit mondjon neki? Azt mondta:
— Szegény asszony, a fiad holnap meg fog halni.
Csak ültek ott és hallgattak.

A nagy szobában csak ök három voltak, a lámpára az ápolónő az este valami fekete kendőt akasztott, hogy tompítsa a fényt. Ez a fekete kendő néha meg-meg lendült fölöttük, mint egy gyászlobogó.

Odakinn a szél zúgott. Duda't, sikoltozott. Majd elfaradt. Halk szomorú melodiává tompult, amely ott zokogott a nagy függönytelen ablakok alatt.

A gyermek fölírta. Egyszerre nyultak a keze után mind a ketten. Elestítők.
Aztán megint hallgattak egy darabig. Egyszer megszolt az asszony:

— Felek, felek. Nem tudom, mitől és miért. Gyöttrődöm. Úgy vagyok, mintha valami hosszú vég nélküli szürke fátyolt akasztottak volna a tujamra. Ezt a hosszú fátyolt, akamerre megyek, húzom magam után. Elfáradt a fejem és nem tudom fölegyenesíteni.
— Pihenie kell.
— Föl van igaztva. Nem aludt már öt éjjel. Ha kipihenni magát, elmúlik.

Pal doktor nézte az asszonyt. Koromfekete ruhájából élesen rajzolódott ki hófehér arca és keze. Olyan volt, mintha fehér és fekete marvány-

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárkban eredeti SIROLIN „Roche” csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co., Basel (Svájcz). — Grenzach (Németország).

lan és berendezése. 2. Az ipari vállalat egyéb vagyonra. 3. Az engedményező intézet szavatossága. 4. A központi emittáló intézet által ezen üzletek fedezésére képezett külön tartalékok. 5. A kibocsátó intézet egyéb vagyonra. 6. Az állam által nyújtandó kedvezmények és kiváltságok.

A helyes nevelés néhány alapelve.

Midőn a helyes nevelés néhány alapelveiről akarok szólni, érzem, hogy nem könnyű a feladat, amelyre vállalkoztam, Mert a nevelés munkája amily fontos, ép oly nehéz megállapítani azon főbb eleveket, melyek által annak sikerét biztosítani lehet, pedig a gyermekek testi és lelki üdvé, ugyászólva egész jövője függ attól, hogy a szülők és nevelők miként teljesítik nevelői kötelezségüket. Innen van az, hogy a nevelésről, bár sok szó esett már e kérdésről, sohasem lehet elég sokat beszélni; e téma egyike azoknak, melyek épen gyakorlati voltakánál fogva mindig újak és aktuálisak maradnak.

Régi, de azért ma is érvényes a panasz, hogy a mai iskola inkább tanít, mint nevel. Nagy baj az is, hogy a szülőház, melynek pedig első sorban ez lenne a feladata, szintén nem igen nevel, sőt sok esetben még ront azon a nevelésen is, melyet az iskola végez. Ez az oka, hogy az ifju, midőn az iskolapadból kikerül, sokszor nincsen megvezdve az élet viharaira és könnyen elesik.

Általános azon panasz is, hogy kevés a jellemes ember s ezt megdöbbentő adatok bizonyítják. Általában kevés az emberekben a becsületérzés, sőt vannak, akikben egyáltalán nem is található fel. Oka bizonyára az, hogy ifju korukban nem tanították őket arra sem otthon, sem az iskolában. Igen, őszintén ki kell mondanunk, nem egészen jól nevelünk, mert nem fektetünk kellő súlyt növekedésük jellemének képzésére, vagyis nem állunk egészen helyes erkölcsi alapon. Pedig bizonyos, hogy a jellemek általános javulása csakis az egyes jellemek helyes képzése által lesz lehetséges. Erős jellemek képzése a vallásnevelés nevelés alapján, ebben jelölhetjük meg általánosságban azon irányt, melyben a mai nevelési rendszert megjavítani szeretnők. És e munkából az iskola mellett a családnak, vagyis a szülőknek is ki kellene venniök a részüket. Midőn a szülő gyermekét taníttatja, bizonyára azon czel lebeg szemé előtt, hogy őt jól felneveljen, az élet számára könnyebbe, boldogabba tegye. Amde nem elég, hogy a szülő csak a szükséges anyagi aldotzat hozzá meg, de megkivánatik meg, hogy szülői kötelezségén kívül nevelői tisztenek is elegend legyen.

Tapasztalati tény, hogy a szülők a gyermekek nevelésének általában kevés fontosságot tulajdonítanak. Ennek egyik oka az, hogy az ifjúság a szülői tiszttel betöltésre nézve egyáltalán személtel elökészülhetlen nem részesül, pedig a gyermeknevelés sokkal nehezebb feladat, mint azt némely szülő gondolja. Erre készülni, a szükséges ismereteket elsajátítani már iskolában volna szükséges. De vegyük a dolgot úgy, amint van. Ha a szülők — tisztelet a kivételnek — nem teljesítik kellőgel ebbeli kötelezségeiket, amál is inkább résen kell állanunk nekünk, nevelőknek, hogy a nevelés munkájának sikerét legalább némiképp biztosítsuk.

Elsősorban azon alapelveit állítottuk fel, hogy a cselekvési elvek ne elméletileg, hanem gyakorlatilag, a tapasztalás útján sajátítandók el a gyermekkel. Erre kevés szükséges, hogy miután a gyermek a kellő feleletet az ismeret útján megszerezte, azokat kellő módon csoportosítási segítőink, hogy így tartalmuk ismerete az ő tudatában állandósuljon s maradványok válják. Az így nyert kész általános feleleteket szövegileg is meg kell állapítanunk s szabatos formában a növekedés emlekeztetőbe vezetnünk. Ezt pedig helyesen úgy eszközölhetjük, ha azokat közmondásokból, szentírási helyekből, nagy férfiak tudósok, költők mondásából vezetjük le s juttatjuk megőrzés végett a növekedő tudatába. Ez elvek osztályozásának körében az a törekvés vezesse a nevelőt, hogy belső, tartalmi kapcsolódásuk szerint rendezze őket egymás alá vagy fölé. E végülöleggyük a növekedéssel együtt különös vizsgálat tárgyává az egymással összefüggő kötelezségeket, melyeket az ifju legjobban saját tapasztalásából, olvasmányából vagy történelmi ismeretből ismer. Mutassunk rá, hogy mint jártak el egyes kitünő férfiak hasonló esetben, hogy így a gyermek ugyanazon körülmények közé jutva, biztos irányítást nyújtó példaképpel is rendelkezék.

De az így helyesen megismert alapelvek követése, mint mondok, csak úgy lesz helyes és biztosított, ha azoknak a mely vallásos meggyőződés és vallásnevelés erős kezei alapokat. Így jó kapcsolatba a jellemképzés a vallásnevelés neveléssel, amelynek anyagi is egyik fontos részét képezi. Mivel pedig a jellem a kötelezségérzetet is magában foglalja s a jellem felfogapona az önérdemnek a közérdek alá való rendeltetése kell, hogy legyen: az erdeltetelét önzessé teljes ifju természetnek ilyen átalakítása szintén egyik főfeladata a vallásnevelésnek, mely művészetnek negatív mesterfogását ismét a fegyelmezés és öngyógyulás szoktatásnak nevezett nevelői mikédszében foglaltatnak.

Dr. F. Zs.

— Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetési lejárt, annak szives megújítását.

H I R E K.

— Gróf Széchenyi Tivadar betegsége. Lapunk egyik korábbi számában már megemlékezünk arról, hogy gróf Széchenyi Tivadar v. b. t. t. nagybirtokost Budapesten súlyos baleset érte. A gróf Hungária szállóbeli lakásáról lejővet, az aszfalt járdán megcsúszott, elesett és csontrepeszt szenvedett. Egy ideig a lakásban ápolták, később a Vöröskereszt kórházban keresett gyógyulást, amely a sérülés természetére való tekintettel csak lassan haladt előbbre. Nemrégiben azonban, hála Istennek, a gróf állapota annyira javult, hogy elmehelet Póstyénbe, ahol gyógyfürdőt használ s remélhetőleg mielőbb teljes egészségében fog visszatérni járásába, melynek halás népe meleg részvétel volt elteve a népszerű four iránt az öt ért bateset miatt.

— Pósfay Pongrácz főszolgabíró tegnapi hivatalos ügyben Szombathelyre utazott.

— Esküvő. E hó 22-én szerdán d. u. 5 órákor tartotta Saruga Frigyes felsőlendvai körjegyző a muraszombati Szápary kastély kápolnájában esküvőjét Most Gizella kirasszonyral, néhai Most Rezső a muraszombati nagyvendég és nagybirtokos és neje szül. Friedl Jenny leányával. A polgári kötetést közvetlen az egyházszertartás előtt, Horváth László központi körjegyző és anyakönyvezető teljesítette. Az esketési szertartást Rigó Zsigmond szenttamási apát-plébános végezte Szelecz János plébános és Horváth Lőrinc káplán segédletével. Tanuként Böles Béla és Most Rezső gyógyszerészek szerepeltek. Az esküvő után, melyet díszes közönség nézett végig; az örömszülők házában fényes vacsora volt, amelyen a család tagjai vettek részt. A lakona során Rigó Zsigmond emelkedett hangú felköszöntőben ünnepelte az új házaspárt.

— A plébános nevenapja. Pénteken tartotta meg Muraszombat érdekes és népszerű plébános Szelecz János nevenapját. Úgy a környékbeli papság mint a helybeli intelligencia számos tagja kereste fel a derek papot, hogy jó kívánataikat neki Szent Iván napja alkalmából tolmácsolják.

ből lenne kifárgva. Már nem sirt. Már nem szől. Leült az úgy melle, mikor ide behozta gyermekét és azóta nem mozdult el onnan. Csak ahajja esett mindig jobban össe.

Pál doktornak úgy tűnt föl, mikor meglátta, mint egy végtelen szomorú melódia, a mely váratlan úti meg a fillet, midőn egyedül megynik napfényes rózsaligetben. És a lélek megfájdult, szomorú, szürke, gyászos lesz minden. A rózsák haldokolnak és beteg elzúszsabbítja az agyat.

Nem tudott szabadulni Pál doktor. Vissza, vissza ment a gyermek ágyához és megállt mellette.

Hallgatta a nagy tragédiákat, amelyekből az asszony arca és szeme bángatlanul beszélt. Mar ismerte az asszonyt. A halálal párbajra lépett érte. De megérezte, hogy elveszti a esatát. És ettől kezdve már nem a beteg, de az anyja érdekelte jobban.

A szél erősen megrázta az ablakot. Valaki végsőguhant a folyosón. A vízcsapot nem zarta el jól. A csöppek hulltak le egy más után és tompan ütdték a medence oldalához. Mintha valaki egy gyászinduló ütemeit verné ki a fekete posztóval bevont dobon.

A beteg gyermek vergődni kezdett. Pál doktor felugrott, megfogta a kezét. A pulsus nagyon,

nagyon rossz volt. Ránézett a lefogott szép arcokására. Az ajkak kekültek. A vég közelédt.

Pál doktor viaskodott. A beteg mellett kell most maradni. Itt kell lennie, hogy meg könnyítse az utolsó percet. De ha itt marad, itt marad az anya is. Ez nem lehet. El kell innen távolítani. De nem megy el egyedül, mert sejtteni fogja, miért küldik.

Mit tegyen? El megy ő is és elveszi magát. És a betegét elhagyja gyász küszöbén? Areal vagy hivatásai, kötelezségérzet? . . . Nem, ezt nem szabad tennie. Ezt nem lehet. Nyomorult, gyáva vezér az, aki az elveszített útközéltől elvágat és magára hagyja a rabizott csapatot.

A gyermek nyögött. A gyászos asszony az orvosra nézett reménykedve, hitte, Feleje nyújtotta a kezét:

— Magában bízom.

Pál doktor pedig megfogta a feleje nyújtott kezét.

— Menjünk egy kicsit. Nehéz a fejem. Magának is jó lesz. Szél van odakünn, de fölvész egy meleg kendő. A betegünk most jól van. Beküldjük az apódnót.

Kimentek. A szél rangtata őket. Ösztönyszerileg közelebb húzódtak egymáshoz. Az arcukba esapkodtak a száraz levelek. Aztán beleront a szél

a virághz koskeny kényébe és a takarodót fujta beme.

Majd Pál doktor fülebe kaegott, Pergamenszerű, megmeredtet gyermekarcot táncolatot szemé előtt. És ő csak vezette gyöngédn, óvatosan a fektoruhás fehérnarú asszonyt. Ágyában viharozott a kérdés: mit mondjak, hogy mondjam, hová vigyem? Rám biza magát és én kire bizam?

Valaki elcsietett mellettük. Egy perc múlva, mint ökölecsapás döböntetett meg szívüket végtelen, végtelen gyászosan, az éjféli órában: bim-bam, bim-bam. . .

Roskadva, összetörve haladtak egymás mellett. A nyitott kórházi kápolna ajtón halvány, szelid fény aradt Mária örök mécséből. Mentek a fény felé mentek öntudatlan és lépték ünneppelenes verődtek vissza a nagyessendőségben. Az asszony előre lépett. Még egyet lépett és odarogyott Mária lábához.

— Mária, Mária én asszonyom. . .

Pál doktor megfordult. Halk, nesztelen léptekkel osont ki és lübeveg futott, futott vissza az elhagyott, kicsi vergődőlőz. . .

Szombatos Elemér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy muraszombati könyvtárához a legújabb gyártmányú aranyozó géppel megrendelőimnek gyorsabb és izlészesebb munkával szolgálni. Mély tisztelettel

Balkányi Ernő.

Alsőlendva járás belügyminiszteri rendelettel megváltoztatott helységnevei összehasonlítva a régi elnevezéssel kapható Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

— **Andalits Irma zenevizsgája.** A Pécsi Napló és a Pécsi Közlöny híradásából értesülünk, hogy a pécsi városi zenekadémiának évzáró vizsgáján Andalits Irma fényesen igazolta, hogy a bizottság benne, midőn 1 évi próbára szerződötté, jellest érte talált. A két lap egyhangúlag magasztalja a kisasszony kiváló tudását, nagy szorgalmát és azt a feltűnő eredményt, amelyet nagyszámu növendékeivel elért. Ilyen siker után egészen bizonyos, hogy e kisasszonyt most véglegesíteni fogják.

— **A klerikális Posfay.** Azok akik hosszú éveken keresztül Posfay Pongráczot antiklerikális emberek tartották, bizonyára csudálkozással hallják, hogy Posfayt most egyszerűen mint széklerikális embert vádolja meg a kercai ev. ref. egyház érdemes lelkesze. Megtörtént biz az a furcsa eset, hogy a kercai pap a az ali-pánhoz intézett panaszában megvádolta Posfayt azzal, hogy a muraszombati paraszhoz tartozó őrsei református községi lakosságának rendeltében meghagyta, hogy Urnapján, a nagy kath. ünnepen, nem szabad dolgozniuk. A kercai pap szörnyű sérelmet kovácsolt a dolgohól és meg az alsipánnak is leadta, hogy egyben püspökének is jelentést tett a főbíró klerikális hajlamú baszkodásáról. Az egész ügyről az alsipán felhívása folytán szerzett tudomást Posfay, aki jóízűen kacagott azon, hogy ebben a furcsa világhoz az is megerte, hogy őt klerikális emberek mondják. Esze ágában sem volt sérülést kellesz az által kiadni, ellenben kikérdve az őrségbeli községek bíroit, megtudta tőük, hogy ezek a maguk jószántából nem dolgoznak soha Urnapján, mert általászták szerint azt a megfelyelést tették, hogy a jég mindig Urnapján szokta elverni hataraikat. Azt hittük — mondták a földművesek — hogy tán a jó Isten haragszik ráink, ha ezen az ő bar más hitű ünnepon dolgozunk, és ezért elhatározták, hogy többet nem dolgozunk. És ugy is tesznek vala már evék óta.

— **Hartner Géza pártjegyze.** A függetlenség Kossuth-párt megválasztotta Hartner Gezáat jegyzőnek. Aközöttül keves lehet ott a jegyzőni való, ha olyan pasasokt is megválasztanak, akik magyarral meg írni sem tudnak rendesen. Peldául Hartner Géza ur ekkepen ír magyarral:

Kedves Matyas! En feleptem 48 függetlenségi program — en kerem szives támogatást tiszt. Hartner.

Az anizks eredetije a szerkesztőségben megtekinthető.

— **Porul járt kivándorlók.** A soproni határrendés feljelentést tett a muraszombati szolgabírósg előtt Császár József és Császár Adam gyanaftai lakosok ellen kivándorlasi kiharás miatt, mert ezek Amerikába készülő gyerekeiket Radkersburgba, a vasuti állomásra kísérték. A szegény szülök tele reményvel küldték gyermekeiket: pénzt szerezni, a gyerekek meg is érkeztek az amerikai partokra, azonban mivel fiatalok voltak s utlevélük se volt, nem engedték őket partra szállani, ugy hogy szegények busan vitórizáltak vissza Gyanaftára. Ebből a bújból lett aztán a másik baj, hogy a szolgabírósg a szülököt is megbüntette, mert gyermekeik utlevél nélküli kivándorlását elősegítették.

— **Haragos apa.** Annak a kevésbbé célirányos kortesjelszónak, melynek hirdetői urak is voltak: hogy le az urakkal, s más e fele indok nélküli kiszólásoknak, melyeknek semmi alapjuk, de annál szomorubb következmények lehetnek, napról napra látjuk szomorou következményeit. Mi vagyunk az első, akik a nép butitása ellen a legnagyobb erővel küzdünk, s minden törekvésünk odaírányul, hogy a nép okos előrelátó és felvilágosult legyen, s megérjen a most forrongó nagy eszme befogadására. De a népet uszáni egy osztály ellen, ez csunya, gyalázatos játék. Ime az első eset: Unger

Mihály seregházi tanuló gyereket, az előadás alatt elkövelettel rendetlenkedése miatt Kollárs István tanító a legeszerubb fegyelmi büntetéssel sújtotta. Másnap aztán megjelent az iskolában a gyermek atya Unger Ferenc s az előadás megzavarva, a gyerekek előtt a tanítót keményen leszádta s kijelentve, hogy a választás után most már ök leven az urak, majd elbánk a tanítvaló s a legdurvabb módon insultálta a kötelességet mindig a legpontosabban teljesítő tanítót, ugy hogy Kollárs István a tamadások miatt súlyos testi sertes büntete miatt feljelentést tett Unger Ferenc ellen s az ügyesség ellene a nyomozást meg is indította.

— **A vörheny járvány.** Az a sötét veszedelem, mely egy súlyos lefolyása vörheny járvány alakjában váro-unk nevet fenyegette, hála Istennek most felleben van. Az orvosok egybehangoz jelentése szerint 7 napja már nem volt újabb megbetegedés, ami annak a biztató előjele, hogy a járvány tán nem fog tovább terjedni. De maguk az esetek sem voltak súlyosak, amineknek először hittük, mert a betegek egy sajnalatos esetet kivéve mind felgyógyultak, s ugy látszik semmi komolyabb utókövetkezmények nem lesznek. A járvány terjedésének megállításra első sorban derek orvos-unk és a hatóság érdeme, mert az övintézkedések igen szigoruan betartatták, s azokat a beteg gyermekeket ahol az elkölítöni nem volt lehetséges rökötn, a kórház pavilonjában szállították.

— **Hartner Gezáról a következőket írja.** „Az Újság” esítőrtöki száma: „Hartner Géza Kossuth-párt képviselő megjelent a pártkörben (a Just-párt körhelyiségeben), hogy Just Gyulaival beszéljen s megmagyarázza a Kossuth-párthoz való csatlakozását. Just Gyulaival nem beszélhetett, mert a pártkörben voltak körülfigyelték s érteséret adtak, hogy távozásra nem lesz kellemtelen. És Hartner ezt hamar fel is fogta.” Ennek a szivesly fogadtatásnak, amelyre azok a muraszombatiak, akik őt megválasztották, melten lehetnek büszkek, az a hitelen története, hogy a Just-párt vezérémberei olvasván a Hartner Géza öneladási nyilatkozatát, esodálkozva vették észre, hogy ugyanakkor, amikor ez a nyilatkozat kelt, Hartner velük is folytatott tárgyalásokat valamely Just párt jelölt érdekében.

— **Országos vásár.** Penteken volt Muraszombatban a Szent Iván napi vásár. Keves volt a forgalom.

— **A választás utójátéka.** Minden képviselőválasztás után akad dolog a bíróságnak. Zavargások, veszekedések, testi sertesek özönével esnek, az alkotmányos jogok gyakorlata közben. A nálunk megtartott választás utóhangja képen egy monstre vizsgalat van a fősolgabíró előtt, a vashidegkúti osz kapusan. Az történt ugyanis, hogy Vashidegkúton a közsg piacán Vogler Károly virágos jökedvében csapra ütötték 600 liter bort, sátrakat vertették és ott megvendégték kb. 100 főnyi tömeget. Ezeket a nagy mennyiségű bor es pálinka módfelett harcias hangulatba hozta, s mikor a perestói és szarvaslaki jegyző-ögek mintegy 600 választója a községke hosszú kocsirosba keresetül vonult, megtámadták és szöverték őket. A esendóri jelentések szerint valóságos verlfördöt rendezett a Hartner párt, amelynek számos komoly sebesítéte maradt a esatateren nem is czelez arról, hogy ez a kis ütöket a Radópártnak legalább 400 szavazójába került. Az eljárás ebben az ügyben folyik a szolgabírósg előtt. A nyomozat aktái rémiesen szaporodnak, s a kir. ügyesség igen előlően érdeklődik az ügy minden mozzanatá iránt.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő es lap tulajdonos Rákosi Jenő. Az ország legelterjedtebb es legtekintélyesebb politikai napi lapja. Megjelene naponta (hetfo kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., felévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 40 fillér.

Egyes példány ára 10 fillér. Szerkesztőség es kiadóhivatal: Budapest, VIII. József-körút 5. sz. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlap-ot.

— **A rétek özi művelese.** Hazai réteink átlagtermése messze mögötte marad a nyugati államok szöna-áig kinthető terméseinek. Országos átlagban 1902-1906-ig kinthető kieletönek, mert a nyugati államok réteji ennek kétszeresét, háromszorosát is megadják. Igaz ugyan, hogy mi éghajlatunk nem kedvez a szöna-termésnek, mert a nagy szárazság sokszor akadályozza a fűfelék kiadó növekedését, ami ennek egyedüli okául nem tekinthető az éghajli viszonyok, annyiaval is kevésbbé, mert — be kell ösmernünk — gazdaközönységünknek mit sem tesz a rétek terméseinek fokozására. Rétejnek nem gondozza, rökük csak folyton elvisz, de oda nem juttat soha semmit. A réten termett szénát felveteli, a nyert trágyát pedig szántóföldjeire hordatja ki. A szántóföldek szükséges táplélatának egy részét tehát a rétek szolgáltatták, maguk a rétek azonban soha semmiféle táplélatok legtöbb helyt nem kapnak, söt többnyire semmiféle ápolásban sem részesülnek.

Igy esik meg azután, hogy rétejünk többnyire annyira be vannak mohosodva, hogy sem levőg, sem víz u talajba be nem hatolhat, mialtál a szárazsg hatása nagy mértékben fokozatik, s a termékesség mesterségesen esökkentetik. Holott a behonosztást nagyon egyszerűen meg lehet szüntetni — a gyakori boronálás által. Különösen összel nagyon fontos a rétek keresztül-kasul eles boronávali megjárattat, mialtál nemcsak a mohát pusztítják hathatösen, hanem megnyitván a talajt, módot nyújtnak a hóle behatolása — elaktrázására, biztosítván ezáltal magunkat az esetleges szárazsg túlkáros következményeitől. A fűfelék gyökereinek megszagatása által azt erőteljesebb sarjadásra indítjuk, gyömfeleték írjuk, vagyis a rétek örs megboronálását eltekinztünk. A második ösi munka a rétek trágyázása, a mely célra legalkalmasabb a trágyale és a foszforvasartalmu szuperfoszfát. Későgen kivöl all e szerek külön külön való alkalmazásának is kilüno hatása: egyittes alkalmazásuk azonban egyenesen bámulatos hatást eredményez.

A boronávali felhasználás után 150–200 kg. szuperfoszfátot szörünk el, azután pedig higitott trágyalevel öntözünk el a talajt, amely előjárás mellett bizonyosan kétszeres termést örnék el már a kövökező évben. Ennek az eljárásnak azonban három évre terjedő hatása van, ha az évente való boronálás mellett, minden harmad évben hasonlóság trágyázunk, ugy megtettünk mindent arra nézve, hogy szöna terméseket megkészterezzük, minék folytan nagyobb állat-állományt tarthatunk, több trágyát termelhetünk, szántóföldjeinket jobban trágyázhatjuk s így általában véve nagyobb átlagterméseket érhetünk el.

— **Remek kivételü új felvetélek jelentek meg Muraszombatról** Bálkányi Ernő kiadásában. A felvetélek a kövökezők épületekröl es a hozzá tartozó területekröl történtek: Izraelita imaház. Vasuti állomás. Paczert. Izraelita imaház helyisége. Föutca az új ev. egyház épületeivel, Delvesmegyei takarékpénztár. Dobrai szálloda. Graf Szapáry kastély. Minden kép egy teljes egészét képvisel, nem iker dolgot. Kapható Bálkányi Ernő könyves papirkereskedésében Muraszombat.

Apró hirdetés.

A muraszombatiársági gazdakör ez uton is értesíti a n. é. közönséget, hogy háziipari tanfolyamán készített különféle kosarönu munkáit u. m. ruha, posta, burgonya kosarakat, fonott szökeket, virág állványokat, gyümölcs tartókat stb. jutányos ölesó áron árusít. Városi elárutasása Bálkányi Ernő üzletében van Muraszombatban.

Hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

Frischmán Elek és Társa, Szombathely, Király-utca 11. Szám.

Állandó nyersolaj raktáron. 10 évig terjedhető részleltetés. Minden konkurenciát kizáró ár es minőség, azonnali szállítás.

Garnitúrákra csereüzletek költötenek.

Benzin es nyersolajmotorok.

Teljes locomobilis csöplökészletek.

Használh es jól javított csöplökészletek.

Mindenemű

gazdasági gépek es műszaki cikkek.

Eladó

egy 2 1/2 lőerejű gőzlokomobil, alig volt használtva, hozzá tartozó cséplőgéppel felszerelve;
 egy 3 lőerejű benzín lokomobil cséplőgéppel teljesen felszerelve;
 egy 4 lőerejű gőzlokomobil, hozzá tartozó új cséplőgéppel felszerelve;
 egy 4 lőerejű alig használt benzín lokomobil cséplőgéppel;
 egy 6 lőerejű gőzlokomobil, hozzá tartozó cséplőgéppel felszerelve;
 egy 6 lőerejű, alig használt benzín lokomobil cséplőgéppel; mindegyik teljesen územképesen kijavítva, kifogástalan karban kedvező feltételek mellett kaphatók.
 Továbbá egy 4 lőerejű Rusten Proktor-féle kijavítatlan magányos gőzlokomobil szintén eladó kor. 800.

Frischman Elek és Társa
 motorgyár
Szombathelyen.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéka

egy régóta nagy bizonyult hárszer, mely már sok év óta legjobb bedoraszóknak bizonyult **küszvényét,** **fürgelméletét,** Silány hamisítványok miatt bevérszállások óvatosság legyenek és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter, obgyógyóssal ellátott dobozába van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és újszólván minden gyógyszerüzemben kapható. —
 Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.
Dr Richter gyógyszerüzára az „Arany o: szőlőhoz“,
 Prágában, Elisabethstrasse 3. uca

Vasvármegye leírása

népszerű fizeteské iskola és magán célra.
 Ára 20 fillér. Kapható Balkányi Ernő könyv-

1742/1910. tkv. sz.

Árverési hirdmény.

A muraszombati kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Délvasvármegyei lakarekpenztár r. társaság végrehajtásának Zsuzs Ferenc alsócsalognányi lakos végrehajtást szentesített elemi 1000 kor. tőke követelés, ennek 1907. október 1-től jaro 8% kamattal, 53 kor. 90 fill. perit, 28 kor. 30 fill. végrehajtási és 26 kor. 30 fill. árverési kervevényezési költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében az ezen kir. járásbíróság mint tkvi hatóság területén lévő alsócsalognányi 65. sz. tkvben A 1. 9. sor. 438/a hrsz. 41. házsza.

ingatlanra 384 koronában, az u. o. 182. számú tkvben A 1. 2. sor. 437/a hrsz. ingatlanra 252 koronában és az u. o. 350. tkvben A + 1. sor. 337. hrsz. ingatlanból Z-suzs Ferenczel illető 1/2-ed részre 43 koronában megállapított kiküldési árban az árverés elrendeltetik s arra határnapul

1910. évi július hó 6 (hatodik) napjának
 d. e. 10 órája Alsócsalognány község házához kiküldetett azzal, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan a kiküldési ár 1/2 ed, illetve 2/3-ad részén alól eladatum nem fog.

Bánatpénzül letendő a fentebb említett ingatlan kiküldési árának 10% a.

Árverezni szándékozók tartoznak a bánatpénzt közszemben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni, avagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismerőnyvt atszolgáltatni és az árverés eredményeként bügért legmagasabb összeg után a bánat pénzt 10% -nak megfelelőleg nyomban kiegyesíteni.

A vételár 3 egyenlő részletben 3 hónap alatt fizetendő az árverés napjától számított 5% kamattal a muraszombati kir. adóhivatalnál.

Árverési hirdmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tölkei hatóságnál és Alsócsalognány község házában megtekinthetők.

Az árverés a fenti tkvben feljegyzendő.
 Muraszombat, 1910. évi ápril 21. A kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság.

Aczél, kir. jbró.

A kiadmány hitelűl:
Borovits Adólf, kir. tkvezető.

Kajszinbaraczkot

valogatott legszebb példányokat befőzéshez és eszemegzési, 5 kilonként 3 koronáért, **spanyolmeggyet** 2 50 koronáért szállít Szilágyi szőlőtelepe Kiskörös.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy Muraszombatban Berger József és Fia Főteri házában (gróf Szápáry parkjaval szemben) a fővárosi igényektel is teljesen kielégítő ural, gyermek, papi és egyenruha készítő

SZABÓ ÜZLETET

nyitottam, ezzel kapcsolatban nagy választékú angol és magyar gyártmányú posztó ajkárt is berendeztem, mely által a n. é. közönség a ruha választékát teljes egészében megszemlélheti és szükség esetében a legrövidebb idő alatt azt el is készíthetem.

Mint okleveles szabász, fővárosunk nevesebb cégeinél voltam alkalmazva főnökeimnek teljes megelégedésére, ez bátorít fel arra, hogy Muraszombat és vidéke n. é. közönségének magamat nagybecsű partfogásába ajánlom és hiszem, hogy kiszolgált elsőrendű anyagom, gondos és tiszta munkáim által azt meg is fogom nyerni.

Mely tisztelettel

Benczik Lajos,
 okl. szabó.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas“ védjeggyel!

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Őszi trágyázás.

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya!

Csak akkor valódi ha

Valódi

védjegyü

Minden zsák tartalomjegyzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Kalmár Vilmos

deli a Thomaspho-hatfabriken BERLIN
 ölm- vezérképviseletje: Budapest, VI.
 zár Andrassy-ut 49.

Képviselet és raktár:

MELIS ÉS PINTÉR
 Szombathely.

ilyen zsákban van és ere-

Első szombathelyi és nagy-szt-mihályi gőztégla és hornyoszsindely gyárak

HÜBNER és POHL

Szállít bérmentve minden vasúti állomásra: **mindennemű cserép-zsindelyeket, alagsőveket és cementárkat.**

SZABADALMAZOTT HORNÝOSZSINDELY, mely olcsóbb és jobb mindent egyéb tetőfedő anyagnál.

Sok évi tapasztalosság.

Szíves tájékozáslul:

1 □ m. tetőfedéshez kell 16 drb hornyos-zsindely a K 72. tehát 1 □ kerül 115 f.
 1 □ m. „ „ „ 36 „ közönséges „ a K 38. tehát 1 „ „ 138 f.

Asbest pala, deszkaburkolás nélkül, 1 „ „ 300 f.

Minta és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Képviselek és raktarak:

- Gyümöfalva és vidéke: Karay Ernő ur. Körömd és vidéke: Dénes Ferenc ur.
- Muraszombat: Kohn Lipót ur. Órisztpéter: Haas Kalmán ur.
- Rohozec: Steiner Mor ur. Rum: Lessinger Arnold ur.
- Vasvár: Vasvárhelyi János ur. Zalalövő: Benedek Gusztáv ur.